

Biblické zamyšlení o adventním očekávání a vánočním naplnění

Vážné sestry a vážení bratři,

zdravím vás v čase adventu a blížících se vánočních svátků a zvu vás k zastavení, zklidnění a zamyšlení nad Bibli a jejím poselstvím.

Jedním z biblických textů pro dobu vánoční je oddíl ze 13. kapitoly knihy Skutky apoštolů (Sk 13,16-26). Jedná se o část řeči apoštola Pavla, kterou pronesl v synagoze v Antiochii Pisidské. Celou tuto řeč bychom mohli rozdělit na dvě části. První je svou tematikou „vánoční“ (v.16-26) a druhá velikonoční (v. 27-41). My se budeme pochopitelně věnovat té části „vánoční“. Z celé té Pavlovy řeči se zaměříme na jeden jediný verš, a to verš 23. V tomto verši, v této Pavlově výpovědi, je obsaženo celé poselství adventního očekávání i vánočního naplnění:

**„Z Davidova potomstva
dal Bůh Izraeli
podle svého slibu
Spasitele Ježíše.“**

Pavel nejprve připomíná, že Ježíš pochází „z Davidova rodu“. Zdůrazňuje, že Ježíš byl „tělem z Davidova rodu“ (Ř 1,3 srov. 2 Tm 2,8). Ale i v chvalozpěvu kněze Zacharjáše zaznívá: „Pochválen buď Hospodin Bůh Izraele... vzbudil nám spasitele z rodu Davidova“ (L 1,68-69). Ježíš pocházel ze starobylého královského rodu, jak se zpívá ve známé vánoční písni o narození Ježíše: „...z života čistého, z rodu královského, nám, nám narodil se“ (Narodil se Kristus Pán – Zpěvník CČSH č. 210). Proto také hraje důležitou roli ve vánočním příběhu městečko Betlém, odkud židovský král a jeho rod pocházel. Proto tam směřuje Josef s Marií a tam se uprostřed noci rodí Ježíš.

Kdysi velmi významné a slavné království ztratilo již svůj význam. Je to vyjádřeno obrazem skáceného a padlého mohutného stromu. Z tohoto kdysi velmi rozměrného vzrostlého stromu zůstal jen pařez. A z tohoto zdánlivě již mrtvého a bezvýznamného stromu, ze kterého zůstal jen pařez s kořeny, vyrůstá náhle výhonek. Probouzí se v něm nečekaně nový život. Bůh je totiž stále při díle. Z Davidova rodu se doslova „probouzí“ nový král. Bůh mu dává povstat a vyzdvihuje ho. Dává mu důstojnost nade všechny. Tento Boží čin a zásah do dějin oznamuje apoštol Pavel ve svém kázání, ale zpívá o něm i kněz Zacharjáš ve svém chvalozpěvu (L 1,69).

Dále Pavel zdůrazňuje, že Ježíšovo narození je naplněním Božího slibu. „Z Davidova potomstva dal Bůh Izraeli **podle svého slibu** Spasitele Ježíše.“ Ve Starém zákoně se setkáváme s různými Božími sliby. V Bibli kralické je užíváno staročeské slovo „zaslíbení“ ve smyslu příslibu, významného výroku i přísahy. Jsou dvě největší zaslíbení ve Starém zákoně. První bylo dáno praotci Abrahamovi a druhé králi Davidovi. Abrahamovi Bůh slíbil, že jeho potomků bude bezpočet jako hvězd na obloze (Gn 15,5). A králi Davidovi bylo řečeno, že vláda jeho rodu potrvá věčně a vzejde z něho nový vládce, který bude významnější, než byl on sám (2 Sa 7,12-13).

Slib je především vždy záležitostí víry. Každý vyslovený slib předpokládá důvěru. Když něco člověk slíbí, k něčemu se dobrovolně zaváže, tak mu musíme důvěřovat, že to skutečně tak učiní, že to splní. Mnohé sliby vyslovené lidmi vyznívají naprázdno. Naproti tomu Bůh své sliby plní, i když jinak, než si my lidé představujeme. Člověk může věřit, že to, co Bůh řekl, co slíbil, že to také splní. Můžeme se na Boha plně spolehnout. Všechna Boží zaslíbení směřují k jednomu velikému zaslíbení, kterým je slib, že se narodí Kristus. Bůh před staletími skrze ústa proroků sděloval, že přijde Mesiáš a ujme se vlády jako nový Král. Bůh plní tento svůj slib narozením a příchodem Ježíše Krista (Ř 15,8). A to se uskutečňuje právě o Vánocích.

Ježíš se narodil a přišel pro Izrael, doslova pro Boží lid. „**Bůh dal Izraeli Spasitele Ježíše.**“ Ježíš však nepřišel jen pro židovský národ, jakkoliv je s ním spjat, ale je pro všechny národy a pro všechny lidi, kteří jej jako Spasitele a Pána vírou přijímají. To poznal a tuto dobrou a radostnou zprávu později rozšiřoval mezi národy právě apoštol Pavel (Ř 1,5; 16,26).

Ježíš je označován titulem „**Spasitel**“ (řecky sotér; lat. salvator). Tento titul se vyskytuje i ve vánočním příběhu: „Dnes se vám narodil Spasitel Kristus Pán“ (L 2,11 srov. L 1,69). Náboženský titul a výraz „Spasitel“ znamená zachránce. – Dánský spisovatel Gunnar Gunnarsson je autorem novely s názvem „Advent“ (Kalich Praha 2017). Ústřední postavou je člověk, který se každoročně vydává do hor, aby zachránil ovce, které tam zůstaly do začátku zimy a zahynuly by tam. S věrným psem vyhledával ovce a zachraňoval je. Zatímco ostatní lidé trávili advent a vánoční svátky v teple svých domovů, on trávil tento čas v drsných podmínkách hor. Riskoval vlastní život, neboť musel čelit sněhovým bouřím, vichřici a silným mrazům. Trpěl vyčerpaností a nedostatkem potravin. Prožíval však radost, když ve sněhu některou z ovcí živou objevil. Silná láska k živým tvorům a jeho upřímná snaha konat dobro ho vedla k tomu, že se vystavoval riziku a podstupoval každoročně takovou pouť do sněhem pokrytých hor. – Silná a hluboká láska k druhým je důvodem toho, že se Kristus vydal na cestu záchrany do našeho světa.

Smyslem křesťanských vánočních svátků je poznávat v Betlémském dítěti svého Spasitele v jeslích, ale i později na kříži. Ježíš, který přichází za námi do tohoto našeho světa, je i naším Spasitelem – pomocníkem, zastáncem a dárce nového života. Přišel do naší blízkosti a je nám stále nablízku. Kéž tento před dvěma tisíci lety naplněný Boží slib si můžeme v hloubi srdce uvědomovat a přijímat s vděčnou vírou i v čase letošních svátků.

S přáním pokoje

Tomáš Butta
patriarcha Církve československé husitské